

“În România sunt mulți oameni inteligenți, mai puțini oameni capabili și foarte puțini oameni de caracter. Generalul Antonescu posedă, în cel mai înalt grad, inteligența, capacitatea și caracterul.”

- Grigore Filipescu

Este greu, când vorbești despre personalitatea Mareșalului Antonescu, să o surprinzi în acele resorturi care i-au determinat deciziile într-o vreme de război în care alianțele se încheau și se prăbușeau conjunctural. Actele sale l-au menținut până la OUG 31/2002 „cap de afiș” în polemicile oamenilor politici din țară și de peste hotare. Executat, reabilitat și din nou trecut pe lista criminalilor de război – secvențe dintr-un destin istoric care s-ar putea constitui în tot atâtea argumente pentru a crede că această personalitate își refuză sentința. Copleșiți de popularitatea Mareșalului și dorind să-i șteargă pentru totdeauna nu numai numele, dar și amintirea, persoane dominate de o ură viscerală, după execuția sa, au luat hotărârea să-l incinereze și să-i arunce cenușa în locuri neștiute, pentru că altfel mormântul său ar fi devenit loc de pelerinaj.

„Câinele roșu”

Antonescu era o fire orgolioasă, energică, autoritară, tranșantă. Nu degeaba i se spunea „Câinele roșu”. Puțini au fost cei care i-au rămas alături și i-au împărtășit toate gândurile, dezamăgirile și bucuriile. A fost un fanatic al românismului pe care voia să-l ridice prin muncă, cinste, corectitudine, cu demnitate și devotament. Uneori deciziile sale i-au atras antipatii ireconciliabile. Presa vremii i-a creat imaginea de „om providențial”, de „salvator al neamului”. Acuzațiile aduse în „Procesul Marii Trădări Naționale”, o mascaradă juridică din 1946, când România era o monarhie condusă de un guvern comunist, l-au impus posterității cu epitetele de „canalie”, „lacheu”, „fascist”, regăsite din abundență și în presa vremii.

În vara anului 1940, când granițele României Mari se prăbușiseră, Națiunea își pusese speranțele în generalul Antonescu, așteptând de la el instaurarea unui climat de ordine, de liniște, de dreptate, dar mai ales, refacerea onoarei armatei și a demnității naționale. Chiar Antonescu însuși s-a considerat un salvator condiționat de timp. Chemat la putere în împrejurări dramatice pentru țară, el a pus voința și energia sa, ca un îndemn și o cheazășie, în procesul de reconstituire a statului. A făcut și unele greșeli care astăzi îi umbresc numele - atribut la care el ținea atât de mult.

Unicul salvator

Apreciat sau contestat, generalul Antonescu a fost în septembrie 1940 singura persoană la care s-au gândit toți factorii politici ca la o ultimă încercare de a mai salva țara. El a întrunit adeviziunea tuturor pentru că nimeni nu îndrăznește, în situația internă și externă existentă, să-și asume această sarcină dificilă a cărei evoluție era greu de întrezărit.

Generalul Antonescu a acceptat conștient rolul ce i s-a încredințat, el însuși considerându-se un „Salvator”. A venit la conducerea statului cu un program de redresare minuțios pregătit, ca un plan de luptă, și a mers pe ideea fermă că nu are voie să greșească, altfel tot edificiul pe care s-a străduit toată viața să-l înalțe se va prăbuși.

Carol al II-lea cedează Basarabia și Bucovina- Monarhia compromisă

În urma cedărilor teritoriale din vara anului 1940, monarhia a fost compromisă total, iar regele Carol al II-lea a devenit impopular. „Faptul că Basarabia și Bucovina - arăta Iuliu Maniu - au fost cedate fără a se schița cea mai mică rezistență și faptul că Suveranul acceptase să se trateze cu Ungaria, au produs în opinia publică românească o dezagregare sufletească, o descurajare în armată și totală dispariție a încrederii țării și armatei în Suveran. Regele devenise un obiect al criticii și ironiei generale. Prestigiul lui se măcinase complet”.

Carol al II-lea nu mai era agreat de nici o forță politică și era considerat principalul vinovat de dezastrul în care se afla țara. El însuși era îngrijorat de situația în care se găsea: „Valul de nemulțumiri împotriva mea crește vertiginos zice el (Valer Pop-n.m.) chiar în Armată. După el, chestiunea prezintă o deosebită gravitate, căci ura se îndreaptă împotriva mea”.

Societatea românească traversa un moment de criză. Prin urmare, se impunea căutarea unei persoane cu autoritate, necompromisă politic și capabilă să strângă și să canalizeze energiile națiunii pe calea redobândirii demnității. Iuliu Maniu nu a vrut să-și asume direct actul guvernării. El a preferat „tratativele de culise”, urmărind să tranșeze definitiv vechiul său conflict cu Carol și „să treacă pe seama altora răspunderea situației”.

Regele ezita să-i ofere lui Antonescu puterea

Generalul Antonescu era o persoană agreată de toți oamenii politici, inclusiv de Garda de Fier, se bucura de prestigiu în armată și era apreciat pentru atitudinea demnă pe care o manifestase ori de câte ori împrejurările o impuseseră. În vara anului 1940 toate privirile s-au îndreptat spre el fiind considerat cea mai bună soluție pentru salvarea țării. În condițiile desfășurării celui de-al doilea război mondial și ale prăbușirii granițelor, era nevoie, în primul rând, de un militar care să refacă prestigiul armatei și a cărei probitate morală și profesională nu putea fi pusă la îndoială ea fiind o certitudine pentru ziua de azi și pentru ziua de mâine.

Se știa că Antonescu „făcea parte din acel grup de patrioți care nu voiau să admită să se comercializeze onoarea militară”. Deși se afla în arest la Bistrița, la 1 septembrie 1940 au avut loc o serie de întâlniri secrete Maniu-Antonescu în care s-a discutat despre necesitatea abdicării regelui Carol și formarea unui guvern național, fără a se preciza însă „cine să fie prezident”.

Regele Carol ezita să-i ofere lui Antonescu puterea. Dorea, pentru restabilirea ordinii și salvarea tronului, instaurarea unui guvern de mână forte. Carol și Antonescu nu se agreeau. Antonescu îl înfruntase deschis de atâtea ori încât acesta, cunoscându-i atitudinea intransigentă, nici nu s-a gândit să facă apel la el. „Maniu, în primul rând, și alții cer plecarea mea - notează Carol în Jurnal. Va trebui găsit cineva cu prestigiu și autoritate, cum ar fi după părerea lui (Valer Pop-n.n.), generalul Antonescu. Am rămas uimit de această propunere, voi putea avea încredere în el ? Trebuie să mărturisesc că m-a pus pe gânduri”. Și totuși toți îl consideră pe Antonescu cea mai potrivită persoană pentru funcția de prim-ministru.

Arestarea lui Antonescu

Un rol important în formarea guvernului l-a avut Legația germană în București. Legăturile lui Antonescu cu membrii Legației germane din București datau din vara anului 1940 când, în urma gravelor acuzații aduse lui Carol pentru că acceptase cedarea Basarabiei și Bucovinei de nord, acesta a dispus arestarea și internarea sa la mănăstirea Bistrița. De teamă ca generalul să nu împărtășească soarta lui Codreanu, Mihai Antonescu a solicitat protecția ministrului Germaniei la București, Fabricius. Fabricius a luat legătura cu prim-ministrul Gigurtu atrăgându-i atenția că „arestarea lui Antonescu, care este considerat drept un om al națiunii ar putea fi foarte ușor interpretată greșit astăzi, în momentul apropierii de Germania”.

Nemtii fac presiuni pentru preveirea unui „accident”

Generalul Rozin și Mircea Cancicov au întreprins un demers similar pe lângă Hermann Neubacher, însărcinatul cu probleme economice al Reichului la București, care prin intermediul primarului general al Capitalei, generalul Dombrovski, a atenționat Palatul că „un accident întâmplat generalului Antonescu ar face impresie proastă la Marele Cartier German”. În urma intervențiilor celor doi, Palatul a dat asigurări că „generalul este de aici înainte în afară de orice pericol”. În perioada când se derulau aceste intervenții, generalul Antonescu „nu constituia încă un factor politic important pentru conducerea superioară a Germaniei”.

Germania, interesată să împiedice o stare de haos și un eventual conflict ungaro-român cauzat de dictatul de la Viena și pregătirea retragerii administrației și armatei române din Transilvania, prin reprezentanții săi în România, a făcut demersuri pe lângă Antonescu pentru a prelua conducerea statului. Deși Antonescu era recunoscut pentru atitudinea sa filoengleză și filofranceză, cât timp fusese închis la Bistrița, stabilise o platformă de discuții cu membrii Legației.

Ele sunt relatate de Antonescu în ședința Consiliului de Miniștri din 3 octombrie 1940: „De când eram în închisoare la Bistrița, am tratat prin intermediul domnului M. Antonescu - însă acest lucru a fost ținut secret - cu germanii asupra tuturor problemelor statului român și am arătat, în toate ramurile de activitate ale acestui organism complet al statului, care este punctul de vedere al generalului Antonescu, pentru ca, atunci când împrejurările m-ar aduce la conducerea statului, să n-am dificultăți cu germanii. Toate principiile pe care le-am pus atunci au fost admise” (va urma)

Prof. Elena Ichim

Mareşalul Ion Antonescu si abdicarea lui Carol al II lea - 1 -

Written by Administrator

Sunday, 24 August 2014 17:24 - Last Updated Sunday, 24 August 2014 17:57
